RADIO FREE EUROPE
EAST EUROPE RESEARCH & ANALYSIS

CZECHOSLOVAK UNIT

PŘEHLED TISKU

Číslo: 323 (XI.) Datum: 31.10.1968

OBSAH

VEČERNÍ PRAHA - 22. SRPNA 1968 - II. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 2

ČESKOSLOVENSKÝ ČASOPIS HISTORICKÝ - 24. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO str. 7

MLADÁ FRONTA - 27. SRPNA 1968 - TŘETÍ ÚTERNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ str. 12

2

Večerní Praha

Vydává městský výbor KSČ v Praze

Praha 22. 8. 1968 2. ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

VEČERNÍ PRAHA – 22. SRPNA 1968 – II. zvláštní vydání

Dvoustránkové vydání na jednom listu v obvyklém novinovém formátu.

Strana první:

V záhlaví nápis "V JEDNOTĚ JE NAŠE SÍLA !"
Dále otištěno PROHLÁSENÍ NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ a tyto články:

Občané Československa!

Národní shromáždění, které v těchto chvílích zasedá ve ztížených podmínkách vytvořených nenormálním stavem, se k vám znovu obrací, aby vás informovalo o své činnosti.

Považovali jsme za nutné vyslovit především oficiální protest vládám a parlamentům těch zemí, jejichž vojenské jednotky se nacházejí na našem území, proti svévolnému porušení suverenity státu. Žádáme u příslušných vlád a parlamentních orgánů okamžité stažení cizích vojenských jednotek. Žádáme dále, aby mohly normálně pokračovat všechny legální ústavní orgány, vláda, Národní shromáždění, orgány Národní fronty a České národní rady za účasti jejich předsedů, kteří jsou stále internováni.

Žádáme, aby došlo k jednání mezi vládami a vedeními stran o normalizaci situace.

Prohlásili jsme, že jediné legální orgány jsou ty, které byly demokraticky zvoleny před násilnou vojenskou okupací, tj. před 21. srpnem 1968.

Navázali jsme spojení s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou, s nímž společně koordinujeme další kroky. Vyjádřili jsme mu plnou podporu.

Občané! Obracíme se k vám se žádostí o pomoc. Naše jednání bude o to účinnější a rychlejší, čím více rozvahy, klidu projevíte vy. Vyhýbejte se jakýmkoliv srážkám, které by mohly vést k provokacím. Vstupujte v jednání s místními veliteli cizích jednotek, předávejte jim své rezoluce. Žádejte, aby stáhli své jednotky mimo města a sídliště. Žádejte, aby uvolnili provoz a aby pořádek zabezpečovaly naše orgány Veřejné bezpečnosti.

Stávkové akce, které se na některých místech připravují, jsou neúčinné. Poškozují především naše národy, naše hospodářství, zejména to, čím my můžeme působit na relativně klidný chod věcí. Vyjadřujte svou plnou podporu Dubčekovu vedení, Černikově vládě, Smrkovského Národnímu shromáždění, Císařově České národní radě, Krieglově Národní frontě.

Buďte jednotní a plní důstojnosti, která je hodná lidu vědomého si svého morálního vítězství. Zabraňte všem provokacím, které by mohly poškodit další vývoj událostí. Věříme vám, opíráme se o vaši plnou důvěru, kterou nezklameme.

Předsednictvo Národního shromáždění

VLÁDA ZASEDALA

DNES PŘED POLEDNEM VYSÍLAL NÁŠ ROZHLAS ZPRÁVU O DNEŠNÍM DRUHÉM ZASEDÁNÍ VLÁDY KTERÁ SE USNESLA:

1. Trvat na neprodleném odchodu okupačních jednotek.

2. Požadovat při jednání s jejich vojenskými veliteli, aby nedocházelo k jakýmkoliv násilnostem vůči obyvatelstvu, aby byla zajištěna plná působnost vlády na celém území státu a umožněn její kontakt se všemi podřízenými orgány a organizacemi. Dále vláda žádá, aby byla obnovena pravomoc národních výborů všech stupňů, jejich působnost a umožněno jejich spojení s vládou. Kromě toho vláda požaduje, umožnit informačním prostředkům – tisku, rozhlasu a televizi – neomezenou působnost na celém území státu. V zájmu udržení života všech občanů republiky požaduje vláda obnovit působnost hospodářských orgánů, aby byl zajištěn hladký průběh výroby a zejména pak zásobování obyvatel, včetně pohonných hmot. Za zvlášť důležité při jednání s vojenskými veliteli okupačních armád považuje naše vláda uvolnění zadrženého předsedy vlády ing. O. Černíka a ministra národní obrany M. Dzúra, aby se mohli chopit funkcí, kterými je pověřil lid. Vláda považuje za důležité zabezpečit financování podniků a závodů, aby nedocházelo k výkyvům při výplatách zaměstnanců. Materiální zdroje republiky – potraviny a pohonné hmoty – jsou určeny především pro naše obyvatelstvo a naší armádu. Jiné použití těchto zdrojů pokládá vláda za násilný čin. Pokud k tomu musí někde dojít, je třeba vyžadovat kvitanci vyššího velitele jednotky a souhlasu příslušného národního výboru.

S TĚMITO ZÁVĚRY SEZNÁMILA VLÁDA MÍSTOPŘEDSEDY VLÁDY L. ŠTROUGALA A F. HAMOUZE

HÁJEK DO NEW YORKU

Z důvěryhodných pramenů jsme se dověděli, že dnes v odpoledních hodinách má ministr zahraničních věcí ČSSR prof. dr. Jiří Hájek Csc. odletět z Frankfurtu n. Mohanem do New Yorku, kde se má zúčastnit zasedání Rady bezpečnosti OSN.

PRAŽANÉ, POSLOUCHEJTE SVOBODNÝ VYSÍLAČ PRAŽANŮ NA VLNĚ 222 METRŮ (1 480 kHz).

Na této stránce je ještě fotografie sovětského tanku v ulicích okupované Prahy s touto legendou:"Zbraně nejsou argument - tím méně mezi přáteli!"

Strana druhá:

V záhlaví nápis "SVOBODA - SOCIALISMUS - SUVERENITA !"
Dvě fotografie: 1) sovětský tank v ulicích Prahy bez legendy
2) Tanky před budovou Rudého práva a tato legenda:

"Tanky a hlavně jejich děl jsou od včerejška namířeny na budovu Rudého práva, kde sídlila i naše redakce. Museli jsme odejít, ale dík solidaritě mnoha poctivých vlastenců nepřestáváme vycházet."

Dále tyto články:

ÚNOS

Podle předběžné zprávy, kterou jsme do uzávěrky neměli možnost ověřit, byli přední představitelé komunistické strany a státu uneseni letadly do Moskvy. Jmenovitě se jedná o soudruhy Dubčeka, Smrkovského, Kriegla a Špačka.

Nádraží se snaží obnovit provoz

Doprava jednotlivými směry je organizována takto:

z nádraží Smíchov odjíždějí vlaky na Plzeň,

z Libně Horního nádraží směr Pardubice, z Bubenče směr Kralupy, Most, Neratovice,

z Vršovic směr České Budějovice.

z vnitřních nádraží je v provozu jen Těšnov, odkud se vypravují vlaky ve směru Lysá nad Labem, Kolín (přes Nymburk), Kralupy a Děčín.

Hlavní nádraží a nádraží Střed jsou pod kontrolou okupačních vojsk a tudíž absolutně vyřazena z provozu.

O konsolidaci se snaží i autobusová doprava. Z Florence vyjíždějí spoje všemi směry. Spojení není pouze na linkách do Brna a Liberce.

Poštovní úřady jsou i nadále uzavřeny. Meziměstská telefonní centrála však pracuje normálně.

Nemocnice na Karlově náměstí přijímá od ranních hodin stovky dárců krve, takže zásoby jsou zatím dostatečné.

PRAVDA ZVÍTĚZÍ!

Slovo redakce Večerní Prahy

Pražané, včera jsme vám v našem zvláštním vydání slíbili další zprávy. Chceme svůj slib dodržet, I když se podmínky pro naši práci v mnohém zhoršily. Před budovou Rudého práva stojí od včerejška tanky, jejichž hlavně míří na budovu. Stejně jako naši kolegové z Rudého práva jsme včera v poledne museli pod nátlakem okupačních vojáků redakci opustit. Tento fakt ovšem nemohl zlomit naši jednotu a naši víru ve spravedlnost naší věci, věci celého svobodného Československého národa, který pevně stojí za legálně zvolenou naší vládou vedenou inž. O. Černikem, za prezidentem gen. L. Svobodou, ústředním výborem Komunistické strany Československa a jeho tajemníkem A. Dubčekem.

Plně věříme, že se dnešní jednání plenárního Národního shromáždění s vládou republiky bude moci uskutečnit ve svobodném prostředí, bez nátlaku okupačních vojsk. Věříme, že výsledky jednání budou zcela v souladu se spravedlivými požadavky všeho našeho lidu a budou se v první řadě týkat požadavku okamžitého odchodu vojsk Varšavské smlouvy ze svrchovaného území Československa, kde nikdo z našich představitelů jejich přítomnost nežádal.

Včera večer a dnes se do Prahy sjíždějí delegáti mimořádného sjezdu Komunistické strany. Soudruzi, srdečně Vás v Praze vítáme a přejeme Vašemu sjezdu, který podle posledních zpráv již začal, hodně zdaru.

Milí čtenáři! I v obtížných podmínkách, v kterých zatím pracujeme, vás chceme pravidelně informovat.

Buďme jednotní. Ignorujme okupační jednotky, nedejme žádnou příčinu k akcím ozbrojených složek zahraničních armád. Šetřme své životy, budeme je všichni potřebovat pro práci v samostatné Československé socialistické republice.

Přejeme plný úspěch v práci všem novinářům, kteří ještě mohou vydávat své noviny, děkujeme svobodnému vysílání Československé televize a svobodnému vysílači městského výboru Komunistické strany Československa v Praze a Československého rozhlasu.

Věříme, že se mezi námi nenajdou zrádci. Věříme, že jednota našeho lidu, dojde vítězného konce. Vyhněme se všem provokacím. Zachovejme klid.

★ **Dnešní noci střílelí okupanti** bez jakéhokoliv upozornění v rámci stanného práva po sanitních vozech Záchranné služby. Vozy proto musily naprosto přerušit výjezdy a porody se musily například opět po letech provádět doma. Naváděli je lékaři telefonicky.

★ **Za včerejšek jen oficiální Záchranná** služba převezla do nemocnice 160 postřelených a zraněných. Dnes do 10 hodin zatím dva lidi z Engelsova nábřeží. Včera také schválně přejeli okupanti tankem jednu sanitku.

PRAŽANÉ, POZOR!

★ **Pražští dopraváci** stojí na svých místech a ve ztížených podmínkách obnovují chod městské dopravy. Přestože v Praze byl zákaz vycházení do 5 hodin, bylo od 5.00 do 6.30 hodin ze 49 autobusových linek v provozu plných 33. Personál se snaží dodržovat tratě a podle okamžité situace je upravovat. Tramvaje vyjely kolem 7. hodiny na některé trasy, pokud jim to narušení trolejového vedení a kolejí a postavení okupačních jednotek dovolily.

★ **V těchto podmínkách bude doprava** vypadat takto: Průmyslové centrum Praha-Vysočany spojují linky 5 – 13 – 15 – 19 po trase Hloubětín–Těšnov a zpět.

★ **Linky 9 – 21 – 20 jezdí na okružní** trati Ohrada–Bulhar–Žižkov nákladové nádraží–Ohrada.

★ **Na své normální trati** vyjely tramvaje 1 – 4 – 10 – 11 – 24. U těchto linek dochází podle situace k změnám.

★ **Centrum města zůstává i nadále pro** postavení okupačních jednotek a strhané trolejové vedení mimo provoz.

PODLE STAVU DNES DOPOLEDNE je hlavní pošta uzavřena, stejně jako Státní banka Na příkopě anebo Státní spořitelna na Václavském náměstí, před jejíž budovou stojí na chodníku tanky.

LETIŠTĚ MIMO PROVOZ

Dnes dopoledne jsme mluvili s legálním ředitelem ČSA J. Karlikem. Zajímala nás situace na letištích.

„Obě letiště na Ruzyni, staré i nové jsou obsazena bulharskými vojáky. Dnes ráno jsme jednali s jejich velitelem, zda by bylo možné některá pracoviště uvolnit, aby nedocházelo k mnohamiliónovým škodám. Bohužel nám to nepovolili. Odpoledne se prý dovíme víc. Dnes nastoupili do práce někteří pracovníci, zítra by měli přijít další – letadla potřebují nakonzervovat, obsloužit. Pokud se týče našich posádek v zahraničí, mají dispozice, jak se zachovat. Spolehněte se, že to bude dobré. Není naděje, že by provoz na Ruzyni byl v brzké době uvolněn. Pokud jde o ostatní letiště v Československu, jsou všechna také obsazena okupanty."

K tomu dodáváme ještě obsah provolání pracujících ČSA podepsaně stranickou, odborovou a svazáckou organizací. Praví se v něm mimo jiné, že s krajním rozhořčením vyslechli zprávu o dezorientujících snahách některých členů ÚV strany, kteří vyzývají ke spolupráci s okupačními jednotkami a nacházejí ospravedlnění pro neslýchaný akt agrese.

◈ ◈ ◈

„Upozorňujeme tyto členy jako i ostatní, kteří by dopřávali sluchu takovýmto tendencím, že drtivá většina všech pracujících našeho podniku bez ohledu na politickou příslušnost je pobouřena těmito činy urážejícími základní principy lidské a národní svrchovanosti a důstojnosti. Trváme na okamžitém konání mimořádného sjezdu!" – praví pracující ČSA.

ZABRAŇTE NEŠTĚSTÍM!

O situaci Veřejné bezpečnosti na území hlavního města naší republiky jsme dnes v poledne hovořili s náčelníkem městské správy VB podplukovníkem dr. Vl. Ticháčkem.

◈ *Jste stále na svých místech?*

– Ano, všichni. Plníme i nadále úkol legálních ochránců zákonů naší země.

◈ *Stoupla v současných podmínkách v Praze trestná činnost?*

– Ne – o žádné mimořádné trestné činnosti zatím nelze mluvit. Lidé si zřejmě uvědomují vážnost situace.

◈ *Prý začíná docházet k neštěstím s trhavinami...*

– Bohužel ano. Na nejrůznějších místech Prahy se objevují nábojnice, granáty a trhaviny. Prosíme občany, kteří něco takového najdou, aby nás na tyto nálezy upozornili, aby s ničím nemanipulovali. Je to v zájmu jejich zdraví, v zájmu klidu a rozvahy. Pražané! Nenechte se vyprovokovat! Ničím! To je věc, na kterou okupanti čekají!

LETNÁ MLČÍ

Naše snaha domluvit se s někým z vedení ministerstva vnitra – legálního ministra Josefa Pavla končí zjištěním, že MV na Letné je i nadále obsazeno okupanty. S nikým z vedoucích představitelů není spojení.

7

Československý časopis historický

ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO

ČESKOSLOVENSKÝ ČASOPIS HISTORICKÝ - 24. SRPNA 1968 - ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO

Čtyřstránkové číslo obvyklého formátu.A

Strana první:

V dějinách se vždy vyskytují okamžiky, kdy se každý musí rozhodnout, jak se zachová a zda je celou svou osobou ochoten hájit spravedlnost proti zvůli, lidskost proti brutalitě. Žít jako tvůrce nebo jako člověk je rozhodnutí, které se vyžaduje od každého z nás dnes. Lze snad odolat všemu, uniknout čemukoli - s výjimkou vlastního svědomí, kterému nemůže člověk, hodný tohoto jména, uniknout nikdy, a to musí nemilosrdně odsoudit každého, kdo by chtěl kolaborovat. Zdá-li se v okamžiku, že hrubé násilí může zvítězit, jde o dojem chvilkový. Ještě nikdy nebylo možné natrvalo umlčet pravdu, zastavit vývoj, i když se o to pokoušeli sebemocnější okupanti a sebebrutálnějšími prostředky.

Nikdy neuznám žádnou okupaci ČSSR, nespravedlnost a zpátečnictví. Stojím plně za XIV.sjezdem KSČ, za naší legální vládou a za jejími zákonnými představiteli.

PhDr. Frant. Graus, řádný profesor Filosofické fakulty KU, člen-korespondent ČSAV

24-8-1968

Strana druhá:

Nenásilný, ale aktivní a nadšený odpor sjednoceného národa proti věrolomné okupaci mě naplňuje hrdostí a dojetím. Svoboda, socialismus a suverenita jsou nyní hodnotami, které stojí nejvýše a pro něž je třeba obětovat všechno. Nikdy se nesmíříme s tím, že by se nemělo vrátit ovzduší volnosti, tvůrčí práce a radosti, které jsme prožívali od ledna do vpádu cizích vojsk. Zůstaneme věrni legálním představitelům a nedopustíme návrat politického systému, který ničil nejcennější vlastnosti a vlohy našeho lidu.

Prof. ~~Ing~~ RNDr. Jaroslav Hájek
řádný profesor matematicko-fyzikální fakulty Karlovy university

24. srpna 1968

Krutost a nesmyslnost okupace Československa nemá v historii našich národů obdoby. I pod hrozbou tankových hlavní nám však zůstává poslední naděje. Jsme jednotni za legální vládou, za Národním shromážděním a za prezidentem republiky a štítivě se odvrecíme od kolaborantů. Věřím, že národy s takovou kulturní minulostí a přítomností nezlomí ani dnešní barbarství okupantů.

Dr. Josef Janáček ~~D. Sc.~~
Docent filosofie

24. VIII. 1968

Janáček

JAN MUŽÍK se narodil v roce 1924 v Praze. Je synem zahradníka, studoval na obchodní akademii v Karlíně, za okupace vstoupil do Komunistické strany Československa a patřil k aktivní protinacistické skupině mladých lidí z Prahy 8, kteří se soustřeďovali kolem Dušana Sovy, popraveného v roce 1944 gestapem. Po válce studoval na Vysoké škole ekonomické, krátký čas působil ve Státní bance a pak přešel do služeb ministerstva zahraničních věcí. Stal se členem čs. mise v OSN a pracoval střídavě v New Yorku a Ženevě. Zastupoval Československou socialistickou republiku v mnoha jednáních, zejména ekonomického charakteru. Jeho projevy se vyznačují jasností, přesnou stylizací a jsou cílevědomé a nedvojznačné. V těchto dnech hájí spravedlivou věc naší vlasti v Radě bezpečnosti.

Strana třetí:

To, čemu se vzpírá věřit rozum a srdce každého poctivého Čecha a Slováka, stalo se skutečností. Naše vlast byla násilně obsazena cizími vojsky. Češi a Slováci již po tisíciletí brání své nezadatelné právo na svobodný národní a státní život ve své vlastní zemi. Tohoto práva se nikdy nevzdali a svou morální a duchovní silou vždy nakonec zvítězili.

V této osudové chvíli historie našich národů - jednotni a věrni sobě, demokracii a socialismu - stojíme odhodlaně a pevně za naším presidentem, zákonitou vládou, Národním shromážděním a ústředním výborem Komunistické strany Československa, řádně zvoleným ~~mimořádným~~ mimořádným XIV. sjezdem KSČ.

PhDr Josef Kočí,
český historik

24. srpna 1968

Český národ má pohnutou historii a přežil již mnohá protivenství. Hrubé a brutální síle dokázal vždy čelit zbraněmi ducha a morální převahy. Během čtyř dnů nové okupace Československa jsme opět všichni hrdí na svůj národ. Do služeb dobré věci se znovu zapojila česká vynalézavost, houževnatost a schopnost improvizace. Národní neštěstí sjednotilo zdrcující většinu národa za požadavky neprosté podpory legální vlády a Národního shromáždění, za usneseními mimořádného ~~sjezdu~~ XIV. sjezdu KSČ a proti přítomnosti okupačních vojsk na našem území. S těmito požadavky se plně ztotožňuji a věřím ve svůj národ.

PhDr. Jiří Kořalka,
český historik

24. srpna 1968
Čtvrtý den okupace

Strana čtvrtá:

Jsme svobodní lidé a každý z nás má možnost volby a rozhodnutí. A každý z nás se musí rozhodnout. Tak jako v minulosti, není dnes nejsvětlejších situací; každý dějinný okamžik našich národů měl své čestné východisko - máme je i dnešek, i kdyby příští dny přinesly cokoli. Jen jedna cesta vede do slepé uličky: bezrodnost, slepé zoufalství, ztráta lidské tváře a svědomí - na konci je totiž kolaborace a zrada nejen národa, ale i sebe sama.

Dějinná zkouška odhalila kvality národa, o nichž se mnohdy pochybovalo. Jsem hrdý na to, že jsem Čech a že mohu jako řadový příslušník národního společenství pomáhat, kdekoli je to zapotřebí. Boj za svobodu a nezávislost může mít mnoho fází a každá z nich různé formy boje - na konci je vítězství. Pro svobodného člověka, pro svobodný národ není života na kolenou.

PhDr. Vilém Prečan,
Praha, 24.srpna 1968, český historik. V. Prečan
čtvrtý den okupace

Jako historik přírodních věd jsem se vždy znova při své práci přesvědčovala o skutečnosti, že v moderní době se věda mohla skutečně vyvíjet jen ve společnostech, v níž svobodní vědci žili ve svobodném státě, který si řídil svobodný lid. Proto zásadně odmítám nezákonné obsazení Československa, stavím se za požadavek okamžitého odchodu okupačních vojsk, stojím za legální vládou a výsledky XIV. sjezdu KSČ.

24. VIII. 1968

RNDr. Irena Seidlerová
pracovnice Historického
ústavu ČSAV

Chtěl bych, pane předsedo, zdůraznit, aby byla křišťálově jasná jedna věc, za kterou stojíme — a to je věc socialismu. Budeme poslední, kteří by chtěli vidět věc socialismu ještě více ohroženou, než se dosud stalo.

Ing. JAN MUŽÍK, československý delegát v OSN
dne 22. srpna 1968

Svobodná

TŘETÍ ÚTERNÍ ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ
PRAHA 27. SRPNA 1968
ROČNÍK XXIV – ČÍSLO 239

Mladá fronta

DENÍK MLADÝCH

12

Čtyřstránkový vydání obvyklého novinového formátu.

Strana první:

Fotografie s podtextem "Tanky okupantů před budovou Národního shromáždění" a tyto články:

ODMÍTÁME OKUPACI

Nové předsednictvo ÚV KSČ, předsednictvo vlády a předsednictvo Národního shromáždění zaslalo do Moskvy pátý den okupace tento dopis:

„Vážený soudruhu presidente,

celá naše země a všechen náš lid v plné důvěře ve vás očekává v napětí a s netrpělivostí výsledky vašeho jednání v Moskvě. Považujeme za nutné informovat vás o situaci v zemi od vašeho odjezdu na základě našich názorů a hodnocení. Náš lid v naprosté a pevné jednotě, která je ve shodě se stanovisky nového ústředního výboru strany zvoleného legálním mimořádným XIV. sjezdem, ve shodě se stanoviskem Národního shromáždění a vlády hrdě odmítá okupaci jako nezákonnou, protiústavní, ničím nepodloženou, a žádá odchod okupačních vojsk.

V jednotě a po boku našeho lidu vystupují složky Bezpečnosti, armáda a Lidové milice. Národní shromáždění a vláda Československé socialistické republiky nepřetržitě zasedají za obtížných podmínek. Plně stojí za požadavky a názory lidu. Čtrnáctý mimořádný sjezd KSČ zvolil nový ÚV a předsednictvo, a přitom vyslovuje důvěru soudruhům Dubčekovi, Smrkovskému, Černíkovi, Krieglovi, Špačkovi, Šimonovi a dalším. Sjezdová usnesení mají plnou podporu strany a všeho lidu! Jak ukázala demonstrativní jednohodinová generální stávka dne 23. srpna.

Všem těmto orgánům se s pomocí komunikačních prostředků doposud dařilo udržovat poměrný klid v zemi, přestože jejich provozní podmínky jsou soustavně ztěžovány, redakce časopisů a tiskárny jsou obsazovány zahraničními vojsky, obsazen je rozhlas a televize. Odpovědní pracovníci jmenovaní vládou jsou nuceni hledat s velikými obtížemi náhradní provozy.

V této situaci naše národy prožívají již pátý den okupace. Napětí se neustále stupňuje v důsledku lidských obětí a materiálních ztrát. Jen v Praze bylo do soboty asi 30 mrtvých a přes 300 raněných, na Slovensku jsou ztráty údajně ještě vyšší. Ztráty jsou na naší straně. Je těžce demolováno okolí rozhlasu v Praze. Jen s krajním napětím je udržován klid a zabraňuje se střetnutím. Stále je omezována činnost volených orgánů, oklešťovány občanské svobody a práva, dochází k zatýkání, není dne ani noci, aby na pražských ulicích nezněla střelba.

Dokument doby

Za záminku ke střelbě se využívá cokoliv. Dnes v nočních hodinách byly cizími vojsky provedeny prohlídky všech ústředních úřadů, v některých případech zabaveny zbraně. V některých ulicích a v budově ministerstva dopravy bylo použito zbraní. Okupačním orgánům se dosud nepodařilo získat nejmenší podporu a spolupráci obyvatelstva. To zvyšuje jejich nervozitu. Národní shromáždění a další orgány v zemi mají důkazy o násilných akcích. Zdůrazňujeme, že není normální, že mezi námi a vaší delegací v Moskvě není dostatek informací o obsahu jednání v Moskvě.

Vážné hospodářství. Zvyšuje se nebezpečí zhoršeného zásobování obyvatelstva. Fakticky není možné vycházení obyvatelstva po 22. hodině večerní v Praze. V důsledku toho nefunguje veřejná doprava. Železniční doprava je narušena. Neexistují letecká spojení. Vázne import a export. Zásoby uhlí klesají na krajní mez. To všechno je důsledkem okupačního režimu. Nebezpečným faktorem je stupňující se únava a nervové napětí okupačních vojsk a našeho obyvatelstva.

Napětí na obou stranách se nyní zvýšilo v důsledku vašeho nepředvídaně prodlouženého pobytu spolu s ostatními činiteli mimo území republiky. Drtivá většina komunistických a dělnických stran a veřejné mínění pokrokové části světa odsuzuje zcela jednomyslně okupaci jako akt násilí. V jednání Rady bezpečnosti zůstalo stanovisko Sovětského svazu zcela izolováno.

Vážený soudruhu presidente!

Vědomi si toho, že jakékoliv písemné informace nemohou být úplné, nemohou vystihnout atmosféru měst a ducha lidu, usuzujíce podle zpráv TASS, že sovětské orgány jsou informovány zcela zkresleně nebo neobjektivně, považujeme za nezbytnou podmínku vašeho dalšího jednání, abyste byl úplně a přesně informován o pravém stavu věcí. Doporučujeme proto vaší úvaze možnost, aby vám tuto informaci podala zvláštní informativní skupina, složená z představitelů ÚV KSČ, Národního shromáždění a vlády, jejíž příchod do Moskvy byste si mohl urychleně vyžádat. Dále vám dáváme v úvahu případné dočasné krátkodobé přerušení vašich jednání a návrat do Prahy spolu se soudruhy Dubčekem, Smrkovským a Černíkem. Přerušení byste mohl využít k podrobnějšímu seznámení se se situací a ke konzultacím s příslušnými orgány. Posíláme vám, vážený soudruhu presidente, své upřímné pozdravy a ujištění plné důvěry."

ZŮSTANEME VĚRNI SVOBODĚ!

Jaká je situace, co dělat? Jaké jsou výsledky našeho boje proti agresi a okupaci našich zemí? Po tolika dnech ponížení, odporu, nadějí i beznadějí odjíždějí okupantské tanky v úterý ráno z některých svých stanovišť, jako by snad okupantská moc chtěla dát najevo, že jejich poslání — zastrašovat, zahnat do úzkých, likvidovat — je na čas skončeno.

Rozhlas ohlašuje podle zpráv z ciziny, že se končí také „jednání" v Moskvě. Vrací se president L. Svoboda a část „delegace". Dáváme úmyslně do uvozovek tato slova, protože to nebyla žádná rovnoprávna jednání, nebyla to také žádná — národem vybraná a schválená — delegace, která byla v Moskvě.

Jaképak jednání, když byla naše zem násilně okupována? To i Hitler si dal v roce 1939 záležet na tom, aby mu Hácha alespoň o několik chvil dříve schválil jeho agresi. A dál: Někteří z členů té naší „delegace" jsou přece vysloveni zrádci z řad KSČ; prodali zájmy národa i zájmy komunistické strany, které tam prý zastupují, moskevským uchvatitelům.

Další části delegace jsou státní a stranični představitelé, kteří byli v noci okupace zatčeni sovětským NKVD a násilně odvlečeni přes hranice do Moskvy.

Současně v naší zemi byly likvidovány základní ústavní svobody, rozvinul se nejhorší okupantský teror, naši lidé byli střileni na ulicích jako zvěř, před redakcemi novin stály tanky; vláda, Národní hromáždění a sídlo presidenta byly obkličeny tanky, na sovětském vyslanectví chtěli ustavit kolaborantskou „revoluční dělnicko-rolnickou vládu", všechen normální život byl rozrušen a zlikvidován.

To jsou krásné podmínky pro „jednání"! To je výborné „srdečné a soudružské" ovzduší, nejdřív vtrhnout do mírumilovné země, pokořit ji, zatročit, a pak začít jednat, jak toto zotročení legalizovat! Dali jste světu pěknou lekci o tom, jak si vy vykládáte pojmy mezinárodního práva, suverenity! Sami jste zradili své závazky vůči Československu, protože jste bez důvodu, zákeřně přepadli zem, která nechtěla nic jiného, než svobodně žít.

O moskevském „jednání" jsme řadu dní nevěděli. „Jednalo" se za zavřenými dveřmi, Češi a Slováci tam seděli na lavici obžalovaných jako předem odsouzení viníci. Máte na to vlastní zkušenosti z procesů, které jste inscenovali ve své zemi i v jiných zemích...

Je třeba říci, že se v Moskvě konalo typicky sovětské kabinetní jednání, které se bojí pravdy, obává se světla, které by mohlo osvítit jejich skutečné úmysly a plány. Lenin kdysi prosazoval, aby se nová diplomacie dělala před tváří všeho lidu — jste zrádci jeho odkazu i v tom.

Jednalo se tedy o nás a ve skutečnosti — bez nás. Šířily se zprávy o násilí, které v Moskvě provádíte, o nátlaku, o kompromisu, který se připravuje. Ale skutečný kompromis začal už dříve. Již při minulých jednáních, kterými jste připravovali agresi, dopouštěli se ho bohužel i někteří českoslovenští představitelé, kteří nedokázali reálně odhádnout nebezpečí a ty, kteří poukazovali, že hrozí vojenská agrese, dokonce likvidovali a odstraňovali. Shnilý kompromis nastal i těsně před agresí; říkám-li kompromis, držím svá slova na uzdě, abych nenazval jednání v noci agrese mnohem hůře, ale také mnohem pravdivěji. (Ale na to všechno je ještě čas. Jednou se tento nešťastný, oklamaný národ dozví o tom všechno.) A konečně i složení československých „zástupců" v Moskvě, i ten fakt, že v presidentově doprovodu byli i zrádci republiky typu Bi'aka a dalších, bylo od počátku svědectvím, že se tu nehraje čistá hra.

Dnes někteří z těch, kteří v minulých dnech zalezli a nikde se neukazovali, mají mnoho řečí. Hovoří o tom, že politika je jen uměním možného, že je třeba vidět realitu, že se stejně nedá nic dělat. Připravují tak ve skutečnosti cestu pro ústup, pro podvolení se hrubé síle, pro příští kolaboraci s okupanty — a jejich moskevskými vůdci.

Ne, takový realismus odmítáme. Nebudeme výt s vlky. Nebudeme si přátelsky tisknout ruce s vrahy, agresory a nepřáteli. Být dnes realistickými znamená vidět věci tak, jak skutečně jsou. Bez iluzí a fantazií, ale pravdivě. A ta pravda je jen jediná:

Byli jsme obsazeni okupantskou mocí a připraveni o svobodu.

Proto jen jediný požadavek nechť navždy — i pro příští dny a snad desetiletí — ovládá naše mysli. Neuznáváme okupaci, žádáme znovu občanské svobody, neuznáváme a nikdy neuznáme žádnou porobu. I když se bude na pohled někomu zdát „ujednání" z Moskvy jako přijatelné, bude pro nás rozhodným měřítkem jen to, zda je v souladu s míněním našeho lidu, zda není v rozporu s tím, za čím jsme v těchto dnech tak jednotně a pevně stáli, zda nezrazuje odkaz těchto srpnových revolučních dnů a slyšel boje našich národů.

Nikdo nás nemůže donutit, abychom přiznali vítězství násilí a lži. Možná, že se musíme připravit na to, že cár papíru, který nám vnutili v Moskvě, se bude chtít tvářit jako akt „přátelství", jako akt „pomoci", a že se některým bude zdát dokonce i jako naše „vítězství". Možná, že tanky odtáhnou za hranice měst, ale budou stát na našich polích. Možná, že se cenzuře nebude říkat cenzura, a že to bude vyhovovat dokonce i mnoha domácím konzervativcům, kteří si nepřejí rozšiřovat občanské svobody, právě tak, jako jejich moskevští spojenci. A možná, že nám nabídnou i to, že zatím zůstanou na svých státních a stranických místech ti, kteří si získali v poslední době velkou důvěru. Ale my víme svoje:

Mnozí z těch, kteří se po lednu tvářili jako skuteční demokraté, jako nositelé skutečné obrody, postupně se ocitali na druhé straně, mezi konzervativci — svým neustálým ustupováním, kompromisnictvím, poloprovdami, tím, že mnozí z nich dokonce pod maskou revolucionářů byli vlastně reakcionáři.

Můžeme jistě za všechny poctivé lidi a vlastence, i za mladou generaci, která tak věrně v těchto dnech stála na straně republiky a její svobody, říci: Neskloníme se před hrubou mocí. Nebudeme kolaborovat.

Země musí existovat, lidé musí žít, pracovat, milovat se, umírat a rodit se. Život na této zemi jde a půjde dál. Na Západě si mnozí jako Pontští Piláti umyjí ruce a nebudou se zajímat o náš osud.

Ale život bez svobody není životem.

Nepropadneme černé beznaději, protože není všech dnů konec. A bojovat za svobodu a proti porobě — i v otroctví — to je naše poslání. Poslání nejen těchto dnů, ale celých našich dějin. Těžké, strašné, dlouhé — ale jediné.

JIŘÍ HYNEK

NÁVRAT Z MOSKVY

SVOBODA, DUBČEK, SMRKOVSKÝ, ČERNÍK, KRIEGEL, ŠPAČEK A ŠIMON NA HRADĚ

Dnes v pět hodin ráno oznámila sovětská agentura TASS, že čs.-sovětská jednání v Moskvě skončila v pondělí večer. V úterý ráno — podle ranního hlášení Čs. rozhlasu — se do Prahy vrátila čs. oficiální delegace včetně soudruhů, kteří byli sovětskými okupanty dříve internováni.

Všichni — to znamená president Ludvík Svoboda, první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček, předseda NS Josef Smrkovský, předseda vlády ing. Oldřich Černík, předseda ÚV NF dr. František Kriegel a členové předsednictva ÚV KSČ dr. Josef Špaček a doc. Bohumil Šimon — odjeli okamžitě po příjezdu na Pražský hrad.

Samozvaní členové delegace, zrádci Biľak, Švestka, Indra a další zůstali v Moskvě.

J. SMRKOVSKÝ:

„Myslím, že se z toho dostaneme"

V úterý v 9,10 hodin, čtyři hodiny po příletu naší delegace z Moskvy, vysílal Čs. rozhlas kratičký rozhovor s předsedou NS a členem PÚV KSČ Josefem Smrkovským. Z velmi špatného poslechu — rozhlas totiž pracuje i nadále (stejně jako všechny ostatní redakce) v nenormálních podmínkách — jsme zaslechli přibližně toto:

„Všichni členové delegace nyní odpočívají. Nespali totiž dvě noci. O výsledcích jednání budou čs. lid a všechen svět informovat president republiky, první tajemník ÚV KSČ a předseda vlády — pořadí projevů zatím nebylo dohodnuto."

Na otázku, jak dopadla jednání, odpověděl J. Smrkovský stručně, že si myslí, že „se z toho dostaneme".

Praha v úterý ráno

Projel jsem dnes ráno mezi osmou a devátou hodinou Prahou. Proti minulým dnům je okupantů ve vnitřním městě méně. Melantrich je ještě zavřený a před ním stojí hlídka. Stejně tak před redakcí Mladé fronty. U budovy ústředního výboru strany hlídkují sovětské transportéry.

Další naše cesta vedla po Letné. Ministerstvo vnitra je otevřené, opodál lelkují dva okupantští vojáci. Na letenské pláni je umístěna tanková jednotka v síle praporu. Chotkova silnice nese stopy po průjezdu obrněných vozů.

Nerudovou ulicí projíždíme klidně. Před Černínským palácem není po okupantech

Pokračování na str. 4

!

Strana druhá:

Říkám, že ne

Mnoho už bylo napsáno o tom co je, co prožíváme. Že věrolomný vpád armád pěti států Varšavského paktu do Československa je nezákonnou okupací, agresí, porušením základních norem mezinárodních vztahů, Charty OSN i samotné Varšavské smlouvy. Že Brežněv a jeho subalterní oficíři Ulbricht, Gomulka, Živkov a Kádár zasadili smrtelnou ránu celému světovému komunistickému a dělnickému hnutí, že zdiskreditovali socialismus v očích celého světa. Na jiném místě tiskneme příklady o odporu, který se ve světě zvedl proti okupaci, píšeme o protestech většiny komunistických stran, o tom, co říká zahraniční tisk.

Je tedy nejvyšše na čase, zamyslet se nad tím co bude, přesněji řečeno, co by mohlo být. V době, kdy píšu tyto řádky, jsou už legální představitelé našeho státu a KSČ z Moskvy doma. Nevíme ještě, s čím přijeli, nevíme, jaká bude cena, kterou máme zaplatit za budoucnost. Víme jenom to, že jejich postavení v Moskvě nebylo snadné, že byli vystaveni neslýchanému nátlaku a jistě i výhrůžkám. Neboť „přátelé" z Kremlu s nimi jednali z pozice síly.

Asi tak — jak jsme to často mohli číst v našem tisku uplynulých let — jako jednají představitelé USA dejme tomu s představiteli Panamy nebo Dominikánské republiky. Ačkoliv, nemohu si momentálně vzpomenout, zda američtí imperialisté sáhli někdy k tak neslýchané provokaci jako je únos vedoucích činitelů jiného státu.

NÁŠ KOMENTÁŘ

Možná že ano, skutečně si nemohu vzpomenout a do redakčního archivu zajít nemohu. Stojí před ním sovětský voják se samopalem. Na věci to ovšem nic nemění.

Co tedy zaplatíme?

Možná že naši v Moskvě museli přistoupit na to, že část sovětských jednotek zůstane i nadále v Československu. Pak už se ovšem žádné další okupace bát nemusíme. Zůstane totiž trvalou skutečností, Československo se dostane do postavení NDR, tedy části Německa, které prohrálo druhou světovou válku.

Hodně se také hovoří, zejména v zahraničním tisku, že jednou z podmínek okupantů je znovuzavedení cenzury v Československu. To by znamenalo znovu nasadit našim novinářům náhubek. To by znamenalo návrat k předlednovým poměrům. To by znamenalo, že náš tisk bude znovu tvrdě kritizovat Spojené státy za válku ve Vietnamu, za provokace proti Kubě, za imperialistické vykořisťování třeba Latinské Ameriky. Znovu by ze stránek našeho tisku vytryskla nesmlouvavá kritika manévrů NATO v blízkosti československých hranic.

Ale Brežněv, Gomulka a spol. by v našem tisku dál zůstali nejlepšími přáteli socialistického Československa, o okupaci naší země bychom psali ve formulacích TASS jako o „bratrské pomoci spojenců socialismu v ČSSR", Mladá fronta by se lišila od Komsomolské pravdy jenom menším formátem a tím, že není tištěna v azbuce.

Kreml prý rovněž požadoval neuznání XIV. mimořádného sjezdu KSČ. Toho sjezdu, jehož delegáti byli řádně zvoleni, jež se řádně sešel a řádně rozhodoval. A rozhodoval tak, že se za jeho usnesení s důvěrou postavila celá naše země.

Otázka zní: Mohli bychom takové výsledky moskevského jednání přijmout?

Jsem přesvědčen, že nemluvím jen za sebe, když říkám rozhodně a bez váhání NE.

Vladimír Sázavský

16

Československo je okupováno, ale není poraženo

Odpor ve světě neustává

Celý rozsah tohoto listu bychom potřebovali na to, abychom mohli uveřejnit všechny hlasy odporu, které z celého světa přicházejí proti nezákonné okupaci Československa. Vybíráme proto pro vás jen některé.

Bělehrad. — V neděli byla v Bělehradě zveřejněna rezoluce 2. pléna ÚV SKJ. Ústřední výbor potvrzuje, že Svaz komunistů Jugoslávie považuje vojenskou intervenci za nepřípustnou, odmítá jako naprosto nepřijatelné argumenty Varšavského paktu na ospravedlnění invaze do Československa, plně podporuje KSČ v jejím boji za nezávislost a žádá, aby bylo skoncováno s okupací Československa.

Paříž. — Politické byro ÚV Francouzské komunistické strany vydalo v neděli nové prohlášení, v němž žádá politické řešení nynější situace v ČSSR, které by zahrnovalo odchod intervenčních jednotek z území Československa.

Londýn. — Vládní labouristická strana uspořádala v neděli v Hyde Parku velký a bouřlivý mítink, na němž ministr Crossman vyzval Sovětský svaz, aby odvolal své jednotky z Československa dříve, než bude způsobena nenapravitelná škoda Sovětskému svazu, jeho spojencům a světovému míru.

Řím. — Městská rada italského průmyslového centra Modeny se rozhodla s okamžitou platností zrušit družbu, kterou po mnoho let udržovala s hlavním městem sovětského Kazachstánu Alma Atou. Důvodem k tomu je sovětská okupace Československa.

Bělehrad. — Na ostrově Korčula v Jugoslávii skončilo v neděli pravidelné mezinárodní kolokvium marxistů. Účastníci ze 12 zemí požadují pod dojmem vojenského obsazení Československa „nový komunismus", který by byl „komunistickou doktrínou sice protiimperialistickou a protiamerickou, ale osvobozenou od sovětského i čínského zatížení". K veřejné kritice praxe některých komunistických stran se připojili i delegáti Maďarska.

Lima. — Vláda Peru oznámila, že se rozhodla zrušit obchodní styky se zeměmi východní Evropy. Jako důvod uvedla okupaci Československa některými členskými zeměmi Varšavské smlouvy.

Londýn. — Známý britský filosof a nositel Nobelovy ceny míru lord B. Russell zaslal L. Brežněvovi telegram, v němž prohlašuje, že „vojenská intervence v Československu posílí reakční síly na Západě i v ostatním světě. Hrozbu obnovení kapitalismu označuje Russel za „zcela vybájenou".

Struga. — Federace jugoslávských spisovatelů odpověděla na výzvu čs. spisovatelů prohlášením, v němž píše, že „jugoslávští spisovatelé přijali s hrůzou zprávy o okupaci Československa". „Naplňuje nás hrůzou i skutečnost — píše se dále v prohlášení — že země, která se tak často ohání zásadami rovnosti a svrchovanosti ve vztazích mezi národy, se pokouší legalizovat politiku síly a agrese. Československo je okupováno, ale není poraženo. Myšlenky, za které bojujete, jsou nezničitelné."

Paříž. — Francouzská vláda včera rozhodla odložit na neurčito návštěvu polského premiéra Gamulky, která se měla uskutečnit v polovině října.

Vídeň. — Ve všech rakouských závodech se v pondělí v 11.50 hodin uskutečnily krátké protestní schůze proti okupaci Československa a byl požadován odchod cizích jednotek z ČSSR.

FILM O XIV. SJEZDU

V pondělí večer vysílala bělehradská televize krátký dokumentární film o XIV. mimořádném sjezdu KSČ, který se minulý týden konal na neznámém místě v Praze. Hlasatel zdůraznil, že film došel právě ten večer a že jugoslávští diváci jsou první na světě, kteří jej mají možnost vidět.

ROZPORY MEZI AGRESORY

Podle zpráv, které máme k dispozici, v NDR a Maďarsku probíhají demonstrace proti vojenské okupaci ČSSR. V obou zemích dostává naše velvyslanectví od občanů a ze závodů protesty proti intervenci. V Berlíně před hotelem Berolina demonstrovali mladí Němci proti okupaci Československa, byli však rozehnáni policií. Několik demonstrantů policie zatkla.

Jedna polská státní příslušnice, která pochopitelně nemůže být jmenována, vyprávěla — podle hlášení čs. legálního rozhlasu — o tom, že i v Polsku se konaly pročeskoslovenské demonstrace, při nichž účastníci skandovali mj. heslo: Cela Polska čeka na svego Dubčeka! — Také ve vedení polské strany došlo k rozporům. Část vedení nesouhlasí s tím, že polské jednotky asistovaly při vpádu.

Podle dalších ověřených zpráv postupují nové jednotky od hranic NDR. V Jiřetíně u Mostu došlo v neděli ke střetnutí maďarských a sovětských jednotek, když Maďaři vyvěsili heslo: Jsme pro Dubčeka. Když sovětští vojáci chtěli heslo strhnout, došlo ke srážce.

Ze zahraničí

Rozhlasáci uprchli. Podle nedělního vysílání Moskvy se podařilo odhalit jednu skrýši „ilegálního rozhlasu" — tak totiž naši bývalí přátelé označují vysílání legálního Čs. rozhlasu řízeného legální čs. vládou. Medový hlas moskevské hlasatelky nás však přesto aspoň trošku potěšil: pracovníkům tohoto rozhlasu se naštěstí podařilo uprchnout. Držíme palce!

Jsme s vámi — buďte s námi!

Moskevská televize dává k dispozici cizím společnostem ve světě televizní a filmové materiály, týkající se pobytu československé vládní delegace v Moskvě. Jde o falsifikát, sestřihový starší materiál, záběru jednání v Bratislavě a dřívějších jednání v Moskvě, které vydávají za dnešní materiály.

Artur London, španělský interbrigadista, pozdější náměstek ministra zahraničních věcí ČSR a v době kultu osobnosti dlouho vězněný, vrátil jedno polské a dvě maďarská vyznamenání na protest proti vpádu do Československa. London žije již delší dobu v Paříži.

Asociace argentinských právníků vyzvala OSN, aby rychle projednala možnosti účinného zabezpečení před podobnými jevy v budoucí světové politice.

Mezinárodní organizace dopravních odborů, která má 600 miliónů členů, zastavila o půlnoci z pondělka na úterek odbavování zboží, které dochází anebo je adresováno pěti agresorským státům.

Jugoslávie zastavila v pondělí odchod vojáků končících vojenskou základní službu do civilu. Je to v souvislosti s agresívním postojem SSSR.

Albánský rozhlas vytrvale oznamuje ve všech jazycích rezoluci ÚV Albánské strany práce a rady ministrů. Nejvyšší albánské kruhy v ní označují vpád do Československa za fašistickou agresi a vyzývají lid obsazené republiky k odporu. Současně oznamují, že kdyby se něco takového udělalo proti Albánii, setkal by se útočník s tradičním tisíciletým odporem albánského lidu.

Předseda Světové federace demokratické mládeže Rodolfo Mecchini protestoval jménem mládeže celého světa proti nezákonné okupaci Československa.

Institut žurnalistů v Londýně zaslal čs. novinářům poselství oceňující práci rozhlasových pracovníků a žurnalistů v okupovaném Československu.

Francie odmítá okupaci. Po celé Francii se v pondělí před polednem rozeznély sirény a klaksony. Pětiminutovou protestní stávkou daly tisíce Francouzů najevo svůj nesouhlas s protizákonným činem pěti socialistických zemí.

Nicolae Ceaušescu vyzval k opětnému nastolení československé vlády. Hovořil k pracujícím v Brašově.

Vláda vydala nařízení všem poštovním úřadům, aby zajistily výplatu důchodů a penzí ve stanovených termínech. Pošty k tomu využijí peněz určených pro odvod do Státní banky. Případně vyzvednou potřebnou hotovost od poboček SBČS.

Školní rok bude zahájen 2. září, oznamuje to ministerstvo školství.

Čs. ministr zahraničních věcí dr. Jiří Hájek konferoval v pondělí 30 minut s generálním tajemníkem OSN U Thantem. Po rozhovoru prohlásil novinářům, že má neustálé spojení s presidentem Svobodou — i během jeho jednání v Moskvě — a že proto bylo přerušeno jednání o ČSSR v Radě bezpečnosti. Ministr Hájek však zůstává i nadále v New Yorku.

Generální tajemník Francouzské KS Waldeck Rochet oznámil, že má spor s vedením KS Sovětského svazu ohledně Československa. Trvá totiž na tom, že každá země a každá strana má nárok na svou svrchovanost.

Jihoamerický spisovatel Jorge Amado, laureát Stalinovy ceny, řekl: „Neexistuje důvod pro okupaci Československa. Tento čin znovu rodí strach a nespravedlnost."

Britští ministři se nezúčastní žádných oficiálních kontaktů se státy, které přepadly Československo. Naproti tomu anglická vláda nepočítá s tím, že by vzhledem k okupaci naší republiky přerušila či změnila hospodářské a kulturní styky s agresory. Prý jde o vnitřní spor uvnitř komunistického tábora.

Půl miliónů Francouzů už podepsalo rezoluce odsuzující okupaci Československa. Francouze nejvíce vzrušuje to, že poprvé po 23 letech vstoupili němečtí vojáci na cizí území jako okupanté. V Paříži sílí žádosti, aby jedna z ulic nesla Dubčekovo jméno.

Nóta vlády Čínské lidové republiky. — Lidová Čína zaslala Sovětskému svazu ostrou protestní nótu. Zabývá se v ní skutečností, že sovětští vojáci střílelí na čínské velvyslanectví v Praze. Čína připomíná, že tento čin je neospravedlnitelný.

Sunday Telegraph píše, že v současné době nejsou namístě kulturní styky Anglie se Sovětským svazem, jsou totiž stejně nemravné, jako by bývaly kulturní styky neutrálních států za minulé války s nacistickým Německem v době vyvrcholení osvobození Evropy v roce 1945.

NAPSALI O NÁS

L'Humanité (Francie): Vojenská intervence v Československu byla strašlivý omyl. Nyní jde o to, aby se zabránilo nejhoršímu. Tento úkol připadá především Komunistické straně Československa. K tomu je ovšem třeba, aby byly vojenské jednotky Varšavské smlouvy staženy.

Telegraf (záp. Berlín): Walter Ulbricht jistě podstatně přispěl k tomu, že se Sovětský svaz rozhodl pro vpád do Československa. Varoval před další pasivitou vůči liberalizačním snahám v Československu, protože se obával o vlastní mocenskou oblast.

Daily Telegraph (Británie): Situace ve střední Evropě je dnes hrozivější než kdykoliv od doby, kdy byl u moci Hitler.

Politika (Jugoslávie): Mrtvoly těch, kdo byli rozdrceni pásy sovětských tanků, nejsou známkou přátelství. Pokrytectví je staré jako svět sám, ale pokrytectví ve jménu socialismu je hnusné a nesmyslné. Maska padla. Vpád cizího vojska na kterékoliv území nemůže být nic než agrese a okupace.

Combat (Francie): Přes veškerý tlak sovětských jednotek Moskva prohrála. Ať je výsledek intervence jakýkoliv, Sovětský svaz zasadil otevřenou ránu sám sobě.

El Dia (Mexiko). — TASS vysvětluje toto hrubé porušení práv národů na sebeurčení, nezávislost a svrchovanost větou, že nikdy nebude dovoleno, aby socialistické společenství bylo oslabeno byť jen o píď země. Je třeba mít na paměti, že jiné velmoci používají téže formulace, v níž je odlišné jenom jediné slovo — místo socialistické se užívá meziamerické. To umožnilo Spojeným státům kontrolovat již nyní celý vývoj latinskoamerického kontinentu.

Borba (Jugoslávie). — Způsob psaní sovětského tisku v souvislosti s okupací Československa je pouhé pokrytectví. Agrese proti ČSSR bez jakéhokoliv předstírání ukazuje, do jaké pohromy mohou vehnat revoluční systém vnitřní byrokratické deformace.

JIDÁŠI!

Když jsem Tě poslouchal, jak lkáš nad [illegible]ením socialismu, nad osudem okupantů, kteří byli údánlivě zastřeleni kontrarevolucí, říkal jsem si: je to možné, je to ten ráčkující hlas, který tak znám z mnoha setkání?

Byl jsi zakryt na obrazovce diapozitivem, byl to pohled na Hrad od pavilónu Belveder. Schoval ses, ale byl jsi to ty! Sedával jsi s námi často v hospodě Na schůdkách „u LEXY" ve Zlatnické ulici nebo v hospodě na Florenci. Měli jsme tu svá místa a často jsme diskutovali, a ty ses tehdy ještě mohl podívat lidem do očí. Proč se nám nepodíváš dnes!

Proč neukážeš svou tvář!

Vždyť máš přece pravdu, či ne?!

Nebo je to tak, že by ses nemohl podívat do oka ani našemu společnému známému, hrdinovi SSSR generálu Richardu Tesařikovi, který nedávno zemřel?

Ti, co jsou tady, prý nestříleli první, říkáš. Lžeš! Byl jsem u rozhlasu první den okupace! Byl jsem večer a ráno u Palackého mostu a Jiráskova mostu. Padli tam lidé! Naši lidé. Nikdo z našich neměl v ruce ani klacek. Hnali nás jako ovce Vinohradskou třídou! Sanitky nestačily odvážet raněné a mrtvé.

Jdi se podívat do pražských márnic. Jdi se podívat na desítky a stovky raněných do pražských nemocnic. Jdi se podívat na rozstřílené Muzeum, kde nebyl jediný člověk se zbraní, vyjma dvou oddílů okupantů. Jeden nás hnal Vinohradskou třídou a jeden byl na Václavském náměstí. Žádný nevěděl, co se děje. A okupanti střileli ze všech zbraní. Proč? Že lidé jako já — komunista —, jako tisíce nekomunistů, nechtěli, aby cizí tanky, které nikdo nezval, zabránili, aby mohl vysílat náš československý rozhlas. Neměli jsme k tomu, abychom tomu zabránili, ani klacek, a ani jsme ho nechtěli mít! Bránili jsme se slovem. To je vše!

Říkáte, že tuto činnost nelze tolerovat. Také je li vojáci, které nikdo nezval a které ty nazýváš osvoboditelé, netolerovali a vystřílelí tisíce nábojů ze svých lehkých i těžkých automatických zbraní!

Viděl jsi rozstřílená průčelí pražských domů. Viděl jsi Klementinum. Tam, když se to stalo, nebyli ani demonstranti, nebyla tam — na náměstí Dr. Vacka — mimo desítek okupačních válečných vozidel a stovek vojáků ani noha.

Na Palackého náměstí a Jiráskově náměstí se ráno do sebe okupanti pustili sami. Nikdo z nich nevěděl, kdo začal. Sovětští okupanti provokují naše lidi, říkáš, že jim neberou tranzistory. Já to viděl! Říkáš, že neberou fotoaparáty. Viděl jsem to. V neděli začali střílet na Václavském náměstí jen proto, že lidé pískali, když trhali film z fotoaparátu a zatýkali jeho majitele.

Okupační voják skopal v neděli našeho mladíka jen proto, že mu řekl, aby si šel sednout k tanku. V neděli bylo totiž na tomto náměstí 22 tanků a oddíl protiletadlových rychlopalných děl. Byl panechán jen úzký průchod po chodníku. Je to korektní chování k lidem svobodné země? Tak se nechovali ani fašisté.

Na ulici byl první mrtvý Čech při demonstraci — byl to student Jan Opletal 17. listopadu 1939: po mnoha měsících okupace.

A ty, Lukáši-Jidáši, je hájiš!

M. NOVÁK

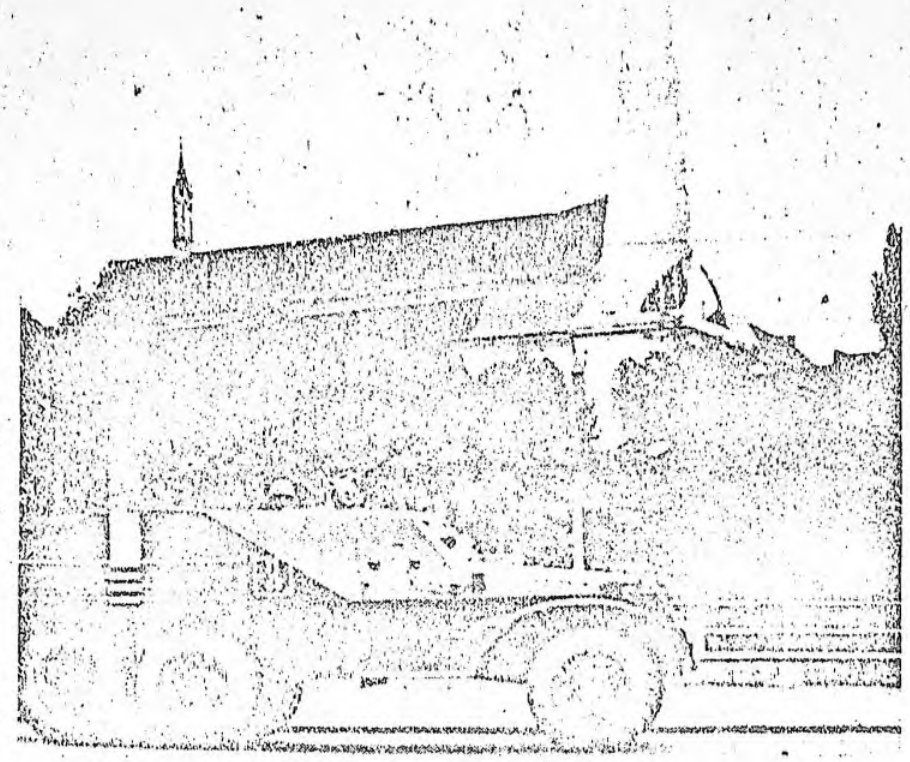

Okupanti pod Emauzy

Se Slováky ruku v ruce

Předseda slovenského ÚV ČSM inž. Robert Harenčár na dopis předsedy ÚV ČSM dr. Zbyňka Vokrouhlického k výročí Slovenského národního povstání odpověděl:

„Milý Zbyňku!

Děkuji za dopis a za pozdrav slovenské mládeži. My jsme tu všichni jako předtím. Houževnatě děláme všechno, co naše československá vlast potřebuje. Vaše výzvy jsme dostali a v jejich intencích pracujeme od prvního dne mimořádného stavu.

Je přímo symbolické, že mladí Slováci v Bratislavě si počínají stejně, jako mladí Češi v Praze. I to hovoří o tom, jak jsme si blízcí.

Nikdy nedáme rozbít jednotu našeho slovenského a českého lidu. Podporujeme výsledky XIV. sjezdu a považujeme jej za plně legální.

Ještě jednou Tě co nejsrdečněji zdravím a stejně tak všechny chlapce a děvčata, se kterými jednotně spolupracuješ."

Vyloučit kolaborantské novináře

Žádáme předsednictvo Svazu českých novinářů, aby okamžitě vyloučilo z našich řad kolaborantské novináře — Oldřicha Švestku, bývalého šéfredaktora RP, Jiřího Lukáše, šéfredaktora časopisu Praha-Moskva, a všechny novináře, o kterých se prokáže, že jakýmkoliv způsobem kolaborovali s okupanty.

Redakce Svobodné MF

Protest NVP. NVP vyzval velitele okupační armády, aby zrušil zákaz nočního vycházení a zabezpečil zejména, aby: orgány VB mohly pracovat i v noci, nebyl znemožňován výkon práce zdravotníků o rovněž požární služba mohla zasahovat v každé době.

Sklizeň chmele. V Mutějovicích na Lounsku je připraveno stravování i ubytování pro pražské brigádníky. ONV a školy včas zařídí přepravu do této oblasti.

Nemaji ani červené světlo. Upozornění automobilistům: okupační jednotky zastavují civilní automobily po setmění ostrým bílým světlem. Baterky s červenou žárovkou asi zapomněly. Dejte na to pozor, zastavte, jinak střílejí!

SIRÉNY I PRO VÝSTRAHU

Je ospalé úterní ráno. Po ulici jde muž, síťovku v ruce a křičí: Vrátil se Svoboda, vrátil se Dubček. Ježišmarjá, von se snad zbláznil, zahučí ve frontě před mlékárnou, von se vám snad z tý zprávy, lidičky, nadobro pominul...

Jdu dále zpola opuštěnou ranní ulicí, před vraty našeho požárního sboru stojí hlouček v modrých uniformách, tak co, chlapi, co tomu říkáte, hodím přes rameno — a hele, provokatér, ozve se odtud, syp, než tě zvalchujem.

Sypu, neboť nemá cenu v té chvíli cokoliv vysvětlovat a protože jsem rád, že lidé nevěří nikomu. Nikomu, kterého osobně neznají. A že legální průkaz ještě ani v této chvíli neplatí! U sochy svatého Václava je nezvyklé ticho, vlasatí kluci a holky v texaskách kladou na dlažbu květiny. Červené, žluté a bílé. Tady padl v boji proti sovětským okupantům 21. srpna čtrnáctiletý chlapec, napsal někdo neumělou rukou na balicí papír. Někde mezi květinami hoří svíčka a lidé zde stojí v tichu s obnaženými hlavami.

To tísnivé, vzteklé a dojaté ticho najednou přervou sirény, zvony a klaksony aut. Je přesně devět hodin. Proboha, co se to děje, proč ta stávka, když ještě nevíme, s jakou přijeli? — Stávkujem, houkne na mě dvacetiletý mladík, co koukáš, jakobys spadl s višně, přijeli z Moskvy a tak je vítáme. Aby věděli, jak to u nás chodí a co si myslíme.

... aby věděli, jak to u nás chodí. Aby poznali mínění tohoto národa, pro který každý krok zpátky se rovná zradě.

Hesla z hlavního města

Praha je hezká,
jen když je česká.

●

Žádnou nadvládu — ani bratrskou!

●

Hitler to chtěl na ticíc let,
bratři na věčné časy.

●

Všechen lid do žaláře neposadíte!

OPSÁNO

Brežněv se neučil, neučil, neučil.
Lenin

●

Rusákům došel toaletní papír —
pište plakáty na šmirgl!

●

Tenčí se mi moje torna,
Praha — to je hladomorna.
Ivan.

●

Šejno, vrať se zpátky,
bez tebe jsme krátký,
v kapse ani vindra.
Moc tě zdraví
Indra.

●

Vykuř svoji machorku
radši doma na dvorku!

Pražské nápisy

Timur a jeho parta spáchala hromadnou sebevraždu. Čest jejich památce v ČSSR.
Sovětský státní cirkus opět v Praze.
Julo Fučíku! V zemi milované byla letos špatná úroda...
Šest let jsme na vás čekali, sto let na vás nevzpomenem.
Zastavte ihned výrobu ruských vajec!
Koljo, vrať se domů — táta propil válenky.
Možnost ubytování pro sovětské okupanty. Značka: Olšany.
Přišti program: Rudá hvězda coby pelyněk.
Nabízím uvítací přípitek H_2SO_4
Ubytuji spojenecká vojska. Zn „Olšany"
Rudí bratři! Vraťte se do svých rezervací. Vinetou.
Kolaborantům Řád čestné svině!
Nezvaný host za pár dní smrdí!
Myslitelé na svobodě
BREŽNĚVE, SEŠ KÁDR,
DŽINGISCHÁN BYL HADR!

Oznámení a sdělení

- Vyměním pět spojeneckých svazků za tři svazky mrkve. (Zn. 1968.)
- V našem závodě ochotně obsloužíme všechny okupanty a kolaboranty. (Zn. Pohřební služba)
- Levné byty pro kolaboranty nabízejí čs. hrady a zámky, oddělení hladomoren.

Jaroslav Seifert

Píseň žen a mužů

Slovo jako bajonet prosté
zní nad slovy,
slovo jako bajonet prosté,
ať zeptají se nás: kdo jste,
ať odpovíl

Ať žlábkem bajonetu
krev neprýští,
ať žlábkem bajonetu
uprostřed měst i květů
krev neprýští!

Své syny pro věci jiné
a krásnější,
své syny pro věci jiné
chovají matky na svém klíně
a konejší.

Až zeptají se však: kdo jste,
ať odpoví,
až zeptají se však: kdo jste,
slovo jak bajonet prosté
ať odpoví!

Lidé mezi tanky

Z. M., brusič: Ať řeknou jmenovitě, kdo je pozval. Ať víme přesně, kdo patří před soud lidu.

J. F., student: Vždycky jsem si myslel, že se zbraní pod pláštíkem noci a bez výstrahy přichází jen nepřítel. Doplatili jsme na své přátele. Byli jimi vůbec?

R. N., manželka: Je to krutě, nečestné jednání. Skončí asi kompromisem. Neměl by však ohrozit naši svobodu a suverenitu.

J. Z., mechanik: Přišel jsem z dovolené, z lesů. Neměl jsem ani radio. Nevycházím z údivu. Ještě jsem se s tím nevyrovnal. Pořád si myslím, že to je jen neskutečný, strašidelný sen. Ústupky bych jim nedělal. Nikdo z nás za to nemůže, ať se omluví, zaplatí a odejdou.

J. L., hodinář: Řeknu to stručně: Ivani se přepočítali. Vůbec nic o nás nevědí. Jedni si to tu pletou se střelnicí, druzí si myslí, že jsou v západním Německu, třetí jen koukají. Žádné kompromisy. Ať jdou, poradíme si sami.

M. P., právník: Je to pošlapání všech práv suverenního státu. I kdyby někdo z vedoucích funkcionářů tyto armády pozval, cožpak to opravňuje k obsazení země? O tom přece může rozhodnout jen Národní shromáždění. Tímto aktem je pošlapán i Varšavský pakt, který byl hrubě zneužit. Četl jsem jeden leták, v němž se píše o tomto činu jako o pomoci proti bezpráví. Děkuji pěkně za takové právo, jaké hájí tito vojáci.

HOVOŘIL ŠVEJK S BREŽNĚVEM

Tak jak jsme na tom? — ptá se Švejk.

Je to dobrý — říká Brežněv. — Vítězství je naše!

Osedlám si Němce, to je jeden klíč — říká Brežněv. — Poslušní Poláci to je klíč druhý. Bulhaři a Maďaři, to jsou klíče ostatní.

Jó — povídá Švejk. — To já znal jednu paní ze Žižkova a ta měla celej svazek klíčů. Jednou pospíchala na záchod a než našla ten pravej, tak se podělala.

Z „Osudů dobrého vojáka Švejka za sovětské okupace"

Co uvidíte v našich kinech

Pražská kina mají stažené rolety, nicméně na Domě potravin na Václavském náměstí jsem viděl — a opsal — jejich program, jak jej vytvořil a vylepil neznámý autor. Kam a na co tedy můžete:

Kino „Černá nad Tisou" — Ztracené iluze, kino „Moskva" — Mordová rokle, kino „Varšavské smlouvy" — Velké manévry, kino „Ruzyně" — Noc plná překvapení, kino „Praha" — Někdo to rád horké, kino „Čs. rozhlasu" — Hoří, má panenko, kino „Státní banka" — 100 000 dolarů na slunci, kino „20. srpen" (od 23.00 hod.) — Hodina mrtvých očí, kino „21. srpen" — Očima vzpomínek, kino „ČSSR" — Není mínu pod olivami, kino „L. Svobody" — Návrat, kino „Č. Cisaře" — Muž, který věděl příliš mnoho, kino „Kosygina" — Blbec z Xeenemünde, kino „Kolaborant" — Na každého jednou dojde, kino „Vltava" — Celý svět se směje, kino „TASS" — Baron Prášil, kino „Okupant" — Alice v zemi divů, kino „Pravda" — Strašidla ze Spessartu, kino „OSN" — Spravedlnost přichází, kino „Šalgovič" — Konec agenta W4C, kino „Národ" — Vstanou noví bojovníci.

NA VĚČNÉ ČASY

Ty kulky padly vlastně uprostřed hlubokého míru. U příležitosti přátelské návštěvy. A dík bratrské pomoci.

Nezištný a občtavý spojenec, aniž zaklepal, pokácel zahradu, vylomil dveře a ve jménu obrany mé vlastní svobody zastřelil mého vlastního bratra, mou vlastní sestru.

A když to učinil, řekli mi: to totiž byli tvi nepřátelé. To byli kontrarevolucionáři.

Tak Milan Kadlec ze Šárky, to byl můj nepřítel. A Bohumil Lech z ulice U školy taky. A Jindra Krahulec z Rostovské Kolik mu bylo? Zrovna letos dvacet. Ti všichni byli kontrarevolucionáři. Třídní nepřátelé. Agenti imperialismu. A podle včerejšího rozhlasu fašisti.

To jsem tedy nevěděla. Nikdo z nás to nevěděl. Žili jsme s nimi pod jednou střechou, chodili s nimi do školy, do práce, na hřiště. Cteme jejich jména a je nám jako za okupace, za té první, když jsme stáli na nárožích a v tiché hrůze viseli očima na krvavých plakátech. Jaký je v tom rozdíl?

Baborovský, Vinohradská 23. Další údaje nejsou.

Jaroslav Kubeš, nikdo ani neví odkud.

V. Sadilek, Praha 2, Italská 17.

P. Albert — víc nic.

Jan Stökl.

Zdeněk Přihoda, Praha 2, Čermákova 5. První oběť okupantů, mladičký chlapec, učedník.

Miroslav Málek, Praha 2, narozený 1945, v roce slavné revoluce, v níž možná padl jeho otec.

Josef Lamper, z Banské Bystrice, kterému bylo přesně padesát, tolik, kolik je dnes republice.

Jan Jenišovský z Kunratic 751.

Mario Musik, narozený v roce Unora, bytem Vysocka 8.

M. Charouzková, která se narodila v roce 1942 a bydlela na Zbraslavi, v té pokojné obci, v ulici Boženy Němcové 26.

A deset dalších, jejichž totožnost se zatím nepodařilo zjistit.

A mladá žena, která včera večer nastupovala na Klárově do tramvaje. Dvě rány do břicha způsobily zranění takřka smrtelné. Zachránila ji okamžitá operace? Bude ta mladá žena zase v pořádku? A kolik jich vůbec bylo? Kolik takových jich v pražských nemocnicích ještě je? Zprávy se rozcházejí. Tři sta čtyřicet? Tři sta padesát?

A po tom všem vám máme věřit? Po tom všem vás máme vítat? Dávat vám jíst a dávat vám pít?

Ne. Tisickrát ne. Na věčné časy ne. I kdybyste všechno bezpráví, všechnu surovost, všechnu zločinnost odvolali. Kdybyste všechny škody stonásobně zaplatili. I kdybyste se před celým světem omluvili. Nikdo z těch čtrnácti miliónů vám to neodpustí. Nevíme, jak to všechno dopadne. Nevíme, zda nebudeme muset mlčet. Ale nenávist, strašlivá nenávist, kterou nic neusmíří — ta bude na věčné časy.

VĚRA SMÍCHOVSKÁ

Smrt v patách

Každým dnem přibývají další mrtví a zranění z řad neozbrojených občanů Československa. Mezi Hrnčíři a Kunratícemi použila vojenská hlídka zbraně proti jedoucímu autu — byli postřeleni tři lidé. Na témže místě byl později postřelen motocyklista. V okolí obce Vestec vystřelil okupační voják proti autu: těžce zranil řidiče. Hlídka zdemolovaný vůz ukryla do pole. Při přechodu Bučovicemi střílela vojenská kolona do oken a mj. zastřelila manželku důstojníka čs. armády. Na silnici Vrútky–Martin vybočil z kolony tank a najel na protijedoucí auto. Řidič byl zraněn, tank auto přejel. Při přejezdu vojenského transportu Prostějovem zastřelili sovětští vojáci tři občany a devět zranili.

U obce Kostomlaty havarovala sovětská helikoptéra, která pravděpodobně vezla letáky — na místě zůstali dva mrtví, tři zranění byli dopraveni do nemocnice.

Šumava se drží

Od důstojníka PS, který projel trasu Praha - Sušice - Srní - Kvilda - Volary - České Budějovice se dovídáme, že na hranicích a v pohraničí je klid. Státní hranice je všude dobře střežena vlastními, československými silami. Okupační vojska jsou umístěna v lesích mimo bezprostřední pásmo.

Okupanti jsou unaveni, mají hlad, často dobývají na našich polích brambory a berou vodu z potoků. Když se okupanti našich lidí tážou, kde se nalézají, naši jim odpovídají: v Lidicích! a udávají jim nesprávný směr.

Ze sportovního světa

- Rakušané odvolali fotbalové utkání s Maďarskem, které se mělo konat 8. září v Budapešti. Podle prohlášení rakouského svazu není po okupaci ČSSR zaručena bezpečnost západních sportovců ani v Maďarsku.
- Švýcaři už také odvolali fotbalové utkání s Polskem. Uvažuje se o zápase Švýcarsko - Rakousko.
- Dánská sportovní federace doporučila všem svým klubům přerušit styky s pěti zeměmi Varšavského paktu.
- Norský atletický svaz zakázal veškerý styk svých členů se sportovci zemí okupantů.
- OV ČSTV v Ústí n. L. odmítl podle zprávy našeho legálního rozhlasu připravovat Závod míru ve svém etapovém městě. Navrhuje Závod míru zrušit a dva milióny Kčs, potřebné na jeho organizaci v ČSSR, věnovat na Fond republiky.

Nezapomínejme na práci

Předsednictvo Národního shromáždění, vláda ČSSR a předsednictvo Ústřední rady odborů se obracejí ke všem pracujícím s provoláním, v němž se praví: „Odpor našeho lidu proti nezákonné okupaci naší krásné socialistické vlasti se stále stupňuje. Oprávněně je požadován odchod okupačních jednotek, propuštění představitelů státních a stranických orgánů a plné legalizace práce zákonných orgánů naší země.

Jako jeden z projevů odporu proti okupantům byla vždy stávka. Předsednictvo NS a vláda ČSSR však upozorňují, že v současné době okupace naší země není vždy stávky používáno v souladu s naším spravedlivým bojem. Upozorňujeme, že pokud je organizováno krátkodobé několikaminutové zastavení práce, působí toto jako symbolický sjednocující prvek odporu proti okupaci ČSSR. Jinak stávky v současné době působí národnímu hospodářství ČSSR nedozírné škody a přitom nepostihují okupanty, naopak dlouhodobé přerušení práce, nekázeň, rozvrat ve výrobě, může okupantům jen pomoci k zavdání příčiny pro tvrzení, že sami nedovedeme vládnout, k tvrzení, že okupační zásah byl nutný. To žádný poctivý pracující občan naší republiky jistě nechce.

Naléhavě vás proto vyzýváme, abyste poctivě, občtavě, ukázněně a odhodlaně pracovali a v současné době ještě zvýšili své úsilí k vytváření hodnot, které naše země potřebuje."

Parlament zasedá

Poslanci Národního shromáždění opět pokračovali v přerušeném zasedání. Program byl bohatý. Po krátké informaci z jednání čs. delegace v Moskvě podalo předsednictvo NS zprávu o ohlasu okupace ČSSR vojsky pěti signatářů Varšavské smlouvy. Křesťanské odborové svazy a západní odbory jsou na naší straně, SOF se zatím nevyslovila. Plénum NS schválilo provolání předložené ÚRO o potřebě práce pro vlast tak těžce postiženou.

Poslanec Borůvka seznámil přítomné s vydáním pokynů k plynulému platebnímu styku v našem státě. Dále bylo schváleno provolání k výročí Slovenského národního povstání. V důsledku okupace se nemůže delegace čs. NS zúčastnit sjezdu Meziparlamentní unie a zájezdu do Chile.

Tři poslanci odjíždějí do chmelových oblastí, aby pomohli zajistit sklizeň našeho zeleného zlata — ve chmelových oblastech stále ještě chybí na 20 000 česáčů. Národní shromáždění žádá chlapce a děvčata, učitele, ředitele škol, aby už nemeškali ani den s odjezdem na chmelovou brigádu.

Poslanci NS vyslovili vážné pochybnosti o pravdivosti zpráv TASS (údajné zastřelení dvou sovětských vojáků, nálezy zbraní u kontrarevolucionářů, převážení zbraní v autech s cizími poznávacími znaky atd.) a rozhodlo se je prošetřit a pak dementovat. Podle moskevského rozhlasu mělo být skladiště zbraní i v Národním divadle, a to spolu s obrazy Hitlera!

Přítomní se seznámili s vystoupením jugoslávského zástupce v Radě bezpečnosti, který přesvědčivě dokázal, že okupací ČSSR byl pošlapán princip nevměšování se do vnitřních záležitostí svobodné země, že jde o útok na nezávislost a na právo samostatného vývoje Československa. Jugoslávský delegát požadoval stažení okupačních jednotek.

Velmi podrobné bylo jednání o zajištění zásobování a situaci v pražském zdravotnictví. Jen v neděli večer ranili okupanti 15 Pražanů, zabili tři, z toho jednu ženu. Zatím bylo v Praze zdemolováno 40 bytů. Postiženým byla poskytnuta materiální pomoc.

V. SVÁTEK

SJEZD KSS ZAHÁJEN

V pondělí před půlnocí byl v Bratislavě zahájen mimořádný sjezd Komunistické strany Slovenska. Vzhledem k mimořádné situaci jej svolalo v souhlasu se závěry pléna předsednictvo ÚV KSS. Sjezdu se účastní nadpoloviční většina zvolených delegátů a slovenští delegáti sjezdu KSČ. Přítomna je také delegace nového ústředního výboru KSČ. Sjezd nejdříve zvolil předsednictvo, které je v současné době jediným oficiálním a legálním orgánem KSS. Rozhodl se pro permanentní zasedání.

Na programu jednání je zhodnocení současné politické situace, volba nových nejvyšších orgánů strany, stanovisko k federálnímu uspořádání republiky. Sjezd se přihlásil k závěrům XIV. sjezdu KSČ.

Školy začínají 2. září

Navštívili jsme ministerstvo školství a školský odbor NVP. Kdy vůbec začne školní rok? Budou všude takové podmínky, aby se mohlo zahájit vyučování? Ministerstvo školství vydalo k těmto otázkám prohlášení, ze kterého vyjímáme nejdůležitější části:

„Ministr školství oznamuje všem učitelům, rodičům a mládeži, že školní rok 1968/69 bude zahájen 2. září t. r. V nutných případech upraví školské orgány národních výborů začátek vyučování podle místních podmínek. Ministr vyzývá všechny učitele, žáky a studenty, aby pomáhali při zemědělských pracích, zejména při sklizni chmele."

Okupantská vojska se nevyhnula ani naší nejvyšší školské instituci a v noci v ní zabrala sklad zbraní Lidových milicí. Z toho, že vojáci šli prakticky najisto, lze usuzovat, že i na ministerstvu školství mají nějakého úslužného kolaboranta.

Školská správa NVP vydala prohlášení k pražským školám. V něm se doporučují zejména tato opatření: zahájit okamžitě provoz ve všech mateřských školách, zajistit všemi silami péči o děti zaměstnaných matek, v tomto předškolním týdnu zajistit i péči o děti, které jsou již v Praze, ale jejichž rodiče jsou dosud mimo domov, zaměstnat děti ve škole pomocnými pracemi.

Opravné zkoušky žáků proběhnou v řádných termínech, s tím, že každému, kdo se na ně nebude moci z vážných důvodů dostavit, budou povoleny v pozdější době.

V Praze byly celkem zabrány čtyři školy, z nichž dvě (mateřská na Gorkého náměstí a zvláštní učňovská na Vyšehradě) jsou již uvolněny. Dosud není přístup do školy u nádraží ve Vršovicích a do pavilónů v Riegrových sadech.

Město žije, jí a pije

V legálním svobodném vysílání se objevila zpráva, že v některých oblastech naší republiky se krátí zásoby soli a že je nutné sůl okamžitě dopravit z výrobních závodů, kde je jí dost. Hned jsme se proto spojili s vedoucími pracovníky Potravin v Praze, abychom se ujistili, zda bude soli dostatek i v případě, že by jí nebylo díky okupační „bratrské" soldatesce několik dní možno dopravovat. Zpráva je víc než příznivá: i kdybychom solili sebevíc, soli máme na půldruhého měsíce.

Pracovníci podnikového ředitelství Potravin Praha se v pondělí sešli na poradě a dohodli některá opatření, která mají zajistit plynulé zásobování obchodní sítě.

Včera v noci vybrakovali okupanti prodejnu tabáku na Gottwaldově nábřeží a zajímali se i o sklady vína. Než však stačili rabovat i zde, byli vyměněni za nová čerstvá vojska, jimž bude nějakou chvíli trvat, než přijdou na to, kde tyto sklady jsou.

Jak jsme se dále dozvěděli, obklíčili okupanti prostor nákladového nádraží na Žižkově, kde jsou sklady potravin a brambor. Drancovat však zatím nezačali.

Podnikový ředitel Laktosu sděluje, že mléka je dost a tvarohu dokonce nadbytek. Výzvy na vracení lahví zabraly a tak je jedinou překážkou plynulého zásobování skutečnost, že auta s mlékem mohou do pražských ulic vyjet až po rozednění a dodávka mléka se poněkud zdrží.

A ještě zpráva ze Zeleniny: V pondělí bylo dáno do provozu pět balíren brambor. Zásoby jsou zatím dostatečné.

A nakonec zpráva pro milovníky drůbežího masa: drůbežářské závody v Libuši i Xaverově zahajují opět rozvoz.

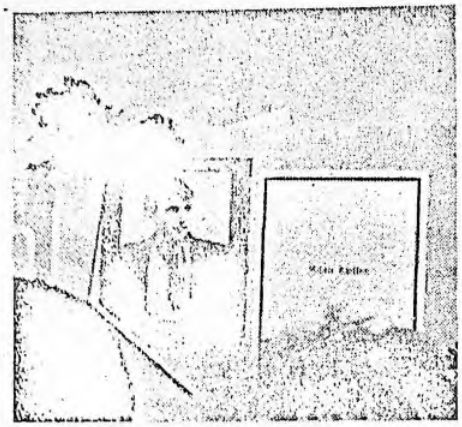

Na pražských ulicích se objevila smuteční oznámení a fotografie M. Kadlece, zavražděného před rozhlasem

Praha v úterý ráno

Pokračování ze str. 1

ani stopy. Ministerstvo zahraničí zřejmě začíná normálně pracovat.

Zastavujeme na Hradčanském náměstí, kam přicházejí ze všech koutů Prahy lidé. Jsou klidní, ba dokonce tiší. Od příslušníku Veřejné bezpečnosti i od hradní stráže se dozvěděli, že president republiky hned po příjezdu se odebral k odpočinku. Vrátil prý se nesmírně unaven a potřebuje několik hodin spánku.

Kolem Hradu nevidím ani vojáka „pěti". Areál Hradu je prázdný, jsou v něm jen českoslovenští vojáci a Veřejná bezpečnost. Přístup uzavírají československá auta naší armády.

Občané poslouchají poslední zprávy na tranzistorových přijímačích, rozmlouvají s vojáky.

Vracíme se. V Jelení ulici stojí dva sovětské transportéry. Pak dlouho nevidíme okupantského vojáka, až na Smíchově. Poblíž symbolického tanku, který má připomínat osvobození Prahy v roce 1945, jsou tanky okupantů z roku 1968.

Po Palackého mostě projíždí sovětský transportér.

A pak už nic. Praha se probudila do šestého dne okupace a pevně očekává věci příští.

P. JASNÝ

Přátelství s nepřáteli?

Kachlíčkovaný dům na nábřeží. Svaz československo-sovětského přátelství. Po schodech dolů kluše důstojník.

— Copak?

— Ále. Nesl jsem tam odhlášku. Vod celý jednotky.

Čteme stručné prohlášení: Považujeme za nutné ukončit činnost této organizace, neboť pro nás jako pro občany tohoto státu se pojem přátelství jeví jako pojem kolaborace.

— Co s tím budete dělat?, ptáme se inženýra Bendy, tajemníka ÚV Svazu.

— Raison d'être jsme ztratili. To je nad slunce jasnější. Ale utéct nemůžeme. Právě stylizujeme prohlášení, ve kterém se dáváme straně plně k dispozici a podporujeme všechny požadavky, které předložil XIV. mimořádný sjezd. Uvědomujeme si, že u nás v republice jsme nijak valný kredit nikdy neměli. Platil však před veřejností sovětskou, tam jsme byli představiteli dosti veliké politické síly. Bude-li to potřeba, uvažujeme právě z těchto důvodů, na protest proti okupaci o úplném zastavení činnosti celého Svazu. Městský výbor v Praze to už udělal, slyšeli jsme, že ze Svazu přátelství vystoupil i celý litoměřický okres a opakujeme znovu — ukáže-li se potřeba, zastavíme činnost i my.

(Myslím, že už se to mělo stát. Ten voják na schodech měl pravdu. Přátelství s dnešním Sovětským svazem se rovná v této chvíli opravdu kolaboraci.)

MLADÁ FRONTA, deník mladých. Vychází ve vydavatelství Mladá fronta, tisknou stateční vlastenci jedné tiskárny. Šéfredaktor: Duch svobody. Rozšiřují všichni poctiví lidé.